NIBIO
NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI

Klima- og miljødepartementet

NIBIO
Postboks 115, 1431 Ås
Tlf: 406 04 100
post@nibio.no
nibio.no

Org. nr: 988 983 837

Dato: 09.11.2026
Deres ref: 26/3744
Vår ref: 26/02137

Innspill til «Norge i hardt vær»

NIBIO viser til Klima- og miljødepartementets høringsbrev av 11.08.2026 om ekspertrapporten «Norge i hardt vær». Uttalelsen bygger på NIBIO's rolle som uavhengig kunnskapsinstitusjon med forskning og forvaltningsstøtte som hovedoppgaver.

NIBIO kommenterer overordnede problemstillinger og forhold knyttet til jordbruk, skogbruk, økosystemer og samfunnssikkerhet. I lys av rapportens formål og samfunnsøkonomiske innretning går vi ikke inn i detaljerte agronomiske eller skogfaglige vurderinger. Vi påpeker faglige forhold som kan ha betydning for utvalgets samfunnsøkonomiske analyser og konklusjoner, samtidig som vi gir vår tilslutning til flere sentrale vurderinger og anbefalinger.

Utvalget omtaler disse temaene i flere kapitler. For å skape sammenheng presenterer NIBIO sine kommentarer samlet etter samfunnsområde.

NIBIO har fire hovedbudskap:

1. Klimaendringer krever økt prioritering av klimatilpasning.
2. Usikkerheten i langsiktige samfunnsøkonomiske analyser for jordbruk og skogbruk er større enn rapporten gir inntrykk av.
3. Grenseoverskridende klimarisiko burde vært inkludert.
4. Verdsetting av matsikkerhet og forsyningsberedskap burde vært viet større oppmerksomhet.

Noen overordnede kommentarer – *Andre innspill*

NIBIO deler rapportens hovedkonklusjon om behovet for styrket klimatilpasning. Beskrivelsene klimatilpasningens kjennetegn og det samfunnsøkonomiske rammeverket gir en god ramme for prioritering av klimatilpasning. Utvalget får godt fram samfunnsøkonomiske konsekvenser og tilfører dermed viktige perspektiver til diskusjoner om klimarisiko og klimatilpasning, beslutninger og målkonflikter. NIBIO vil anerkjenne ekspertgruppens grundige faglige arbeid.

Utvalget avgrenser analysen til konsekvenser av klimaendringer i Norge, men peker samtidig på at de største økonomiske virkningene kan komme gjennom effekter i andre land. NIBIO mener dette perspektivet burde vært viet større oppmerksomhet. Klimaendringer internasjonalt kan påvirke norsk økonomi gjennom høyere priser, redusert tilgang på matvarer og økt usikkerhet i globale forsyningskjeder. Matsikkerhet burde derfor vært viet større oppmerksomhet, ettersom norsk matforsyning påvirkes både gjennom globale forsyningskjeder og innenlandsk produksjon. Tiltak for økt robusthet i norsk jordbruk bør derfor vurderes både som klimatilpasning og beredskapstiltak.

Usikkerhet om vippepunkter utfordrer tradisjonelle lineære analyser av klimaendringenes konsekvenser. Flere kjente vippepunkter kan få størst fysisk effekt utenfor Norge, men samtidig gi betydelige konsekvenser for Norges import. NIBIO mener derfor at grenseoverskridende klimarisiko burde vært analysert grundigere i lys av ny kunnskap om vippepunkter. Dette er særlig relevant for jord- og skogbruk, som er basert på stedbundne ressurser og vekstsykluser med begrenset mulighet til raskt å flytte eller endre produksjonen.

Kunnskap om tiltakskostnader er ifølge utvalget vanskelig å fremskaffe for å synliggjøre ressursbruk på klimatilpasning. NIBIO vil påpeke at primærnæringer i stor grad driver løpende, ofte autonom tilpasning. Selv om en del tiltak vurderes å være autonom tilpasning kan det likevel skje at tilpasning ikke skjer hurtig nok grunnet høye kostnader og for lave investeringer (undertilpasning). Dette bør tas i betraktning når behov, omfang og kostnader med klimatilpasning i primærnæringene estimeres.

Autonom tilpasning kan etter utvalgets vurdering resultere i feiltilpasning fordi aktørene ikke har riktige insentiver eller tilgang på informasjon for å velge de beste tiltakene. NIBIO deler denne forståelsen. Tiltak i primærnæringene kan føre til feiltilpasning dersom tiltakshaver ikke har tilstrekkelig kunnskap om langsiktig klimarisiko. Kunnskapsutvikling og rådgivning blir derfor viktig for å sikre at klimarisiko og tilpasningseffekt blir hensyntatt.

Undertilpasning beskrives som en situasjon der nødvendig tilpasning uteblir fordi aktørene undervurderer konsekvensene av klimaendringer eller ikke bærer de fulle kostnadene ved å la være å tilpasse. NIBIO er enig i at dette er en relevant utfordring. Manglende tilpasning i jordbruket påfører bonden tap, og gjør norsk matproduksjon mer ustabil. Effekten kan i siste instans gi usikker matforsyning og høyere matpriser. Utilstrekkelige eller lite treffsikre støtteordninger, eller utfordringer med fordeling av kostnadene i matforsyningskjeden, kan være årsaker til undertilpasning.

Kapittel 2 Institusjonelle rammer

Kapitlet beskriver hvordan systemet for klimatilpasning i Norge skal fungere i dag og hvordan ansvar er fordelt. NIBIO savner en mer utdypende omtale av næringslivets selvstendige ansvar for håndtering av fare og risiko som skyldes klimaendringer. Vi vil peke på at klimatilpasning i

næringslivet kan bidra til å dempe konsekvenser av klimahendelser på verdier hvor ansvaret ligger på det offentlige. Omtalen av grensesnittet og ansvarsfordeling mellom offentlig og privat sektor kunne med fordel vært tydeligere belyst.

Stortinget har vedtatt at det skal lages et helhetlig system for å måle og evaluere effekt av klimatilpasning på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Det er foreløpig uklart om det systemet, som er under utvikling, vil ivareta behovet for en helhetlig tilnærming. Nytten av dette burde vært utdypet. NIBIO vil vise til at et slikt system må knyttes til nasjonal strategi og handlingsplan som forplikter forvaltningen og i noen grad privat sektor.

Kapittel 3 Problembeskrivelse

Barrierer beskrives som årsak til manglende prioritering av klimatilpasning. Barrierer kan, slik utvalget beskriver det, hindre klimatilpasning som både har god fysisk virkning og som er ønsket fra et samfunnsperspektiv. NIBIO mener at utvalgets inndeling av barrierer i fire hovedkategorier: Institusjonelle, kunnskapsmessige, finansielle og sosiale, gir et godt rammeverk for analyser av hvordan barrierer for klimatilpasning innen samfunnsområdene kan identifiseres og reduseres.

Verdien av unngått skade drøftes i lys av tilpasningens forebyggende funksjon. Tilpasning handler om å redusere tap og skade som følge av framtidige hendelser, med usikker frekvens og intensitet. Nytten av tilpasning betraktes dermed som verdien av unngått skade. NIBIO vil påpeke at det kan være forskjeller i hvordan man kan konkretisere verdien av unngått skade innen ulike samfunnsområder. For en rekke fysiske tiltak knyttet til overvannshåndtering, skredforebygging, avlingstap og skogskader kan nytten estimeres kvantitativt ut fra evalueringer av historiske hendelser. Det er også viktig å kunne dokumentere nytte av tilpasning for å unngå skade grunnet gradvise klimaendringer.

Kapittel 4 Metode og forutsetninger

Betydelig faglig usikkerhet gjelder både omfang og tidsaspekt for fremtidige klimakonsekvenser i Norge. Utvalget peker på at klimakonsekvenser ikke oppstår isolert, men som resultat av den samlede utviklingen for naturtilstanden og samfunnslivet. NIBIO deler denne forståelsen. Verdien av å kommentere detaljer i faggrunnlaget for den samfunnsøkonomiske analysen blir dermed begrenset. NIBIO mener utvalget ved å vise til samspillseffektenes betydning, etablerer en realistisk ramme for vurdering av usikkerhet i de samfunnsøkonomiske vurderingene.

Kapittel 5 m.fl. Analyse, resultater, vurderinger og anbefalinger

Økosystemer

Utvalget peker på at andre negative påvirkningsfaktorer på økosystemene har betydning for hvor godt økosystemene vil tåle klimaendringer. NIBIO mener også at samspillseffekter og kunnskap om slike er viktig for arbeidet med økosystemforvaltning under klimaendringer.

Utvalget anbefaler å bruke restaurering, skjøtsel og naturbaserte løsninger der dette både kan forbedre økosystemenes tilstand og samtidig redusere konsekvenser av klimaendringer for

samfunnet. NIBIO vil påpeke at slike løsninger heller ikke er fri for målkonflikter, og det er behov for å utrede konsekvenser av hvordan tekniske inngrep berører natur og økosystemer.

Utvalget peker på bedre areal- og naturregnskap og mer kunnskap om økosystemtjenester og naturmangfold som viktig for å sikre målet om at samfunnet og økosystemene skal tilpasses klimaendringene. Dette fordrer standardiserte og langsiktige kartleggings- og observasjonsprogram. Klimaendringene gjør det nødvendig å holde kartgrunnlag og overvåking oppdatert.

NIBIO vil fremheve at nasjonale og langsiktige programmer er avgjørende for å utvikle areal- og naturregnskap. Det kan også være behov for å prioritere ajourføring der endringene skjer raskt og dagens arealbruk skiller seg vesentlig fra forholdene ved førstegangskartleggingene. Kartgrunnlaget i fjellområdene vil eksempelvis over tid gi mindre korrekt informasjon om tregrensen.

Urfolksnæringer

NIBIO oppfatter utvalgets analyser av klimaendringers betydning for urfolksnæringer som dekkende på overordnet nivå. Analysen viser til at ikke prissatte virkninger for urfolk og urfolksnæringer er nærmest umulig å inkludere. Siden bidraget til den samlede samfunnsøkonomiske analysen fra dette samfunnsområdet er begrenset, har problemet begrenset betydning for helheten. NIBIO minner om at en pågående utredning om klimatilpasning i reindriftsnæringen vil forbedre kunnskapsgrunnlaget.

Utvalget vurderer at den største barrieren for klimatilpasning i tradisjonelle samiske næringer, er manglende fleksibilitet i areal- og ressursbruk. Det anbefales derfor å utrede tiltak som kan øke fleksibiliteten blant annet i arealbruk, beitetid og fiskeri, samt styrke bruken av urfolkskunnskap i beslutningsprosesser. Utvalget anbefaler løsninger for reindriften med mer fleksibilitet i beitetid for forskjellige årstidsbeiter. Etter NIBIOs vurdering adresserer denne anbefalingen en svært grunnleggende målkonflikt knyttet til arealforvaltning i samiske reindriftsområder, noe som i seg selv begrunner behov for oppdatert informasjon om arealbruk og arealendringer.

Klimatilpasning for tradisjonelle urfolksnæringer skal i en samfunnsøkonomisk analyse bli vurdert på samme måte som andre løsninger. For dette samfunnsområdet gjør imidlertid flere prinsipielle hensyn seg gjeldende, som opprettholdelse av samisk kultur, språk og samfunnsliv, samt folkerettslige forpliktelser. NIBIO er enig i at dette kan tale for å gjennomføre løsninger som ikke er samfunnsøkonomisk lønnsomme, dersom de bidrar til å ivareta viktige prinsipielle hensyn og verdier.

Jordbruk

NIBIO er enig i utvalgets overordnede vurderinger, men mener usikkerhetene burde vært tydeligere synliggjort. Analysene bygger i stor grad på historiske produksjonsformer og inkluderer i begrenset grad framtidige endringer i produksjoner, lokalisering, dyrkingssystemer og skadegjørere. Produksjonstap og avlingssvikt kan påvirke nettoeffektene betydelig, og usikkerheten burde derfor vært tillagt større vekt.

NIBIO

Utvalget vurderer at ved gradvis tilpasning, vil de samlede samfunnsøkonomiske konsekvensene frem mot midten og slutten av århundret være begrensede. Men også at omstillingen kan innebære betydelige økonomiske, fysiske og psykiske belastninger for bonden. NIBIO vil påpeke at komplekse sammenhenger i jordbruket kan forsterke usikkerhet.

Rapporten beskriver at klimaendringer påvirker matproduksjonen gjennom endringer i forekomst av sykdommer, skadedyr og andre skadegjørere, med konsekvenser for produksjon, forsyningssikkerhet og ressursforvaltning. Lengre vekstsesong og endrede klimaforhold påvirker samspillet mellom skadegjørere og kulturplanter. Dette kan gi økt skadepress og viktig usikkerhet for jordbruket. NIBIO savner en tydeligere omtale av plantehelse som samlet risikoområde, noe som er en vesentlig usikkerhet som bør tillegges vekt i samfunnsøkonomiske analyser.

Endringer i forekomst og betydning av skadegjørere kan også påvirke behovet for planteverntiltak og dermed både produksjonskostnader og miljøbelastning. Dette illustrerer at klimatilpasning i jordbruket må vurderes bredere enn effekten av lengre vekstsesong og endrede vekstforhold alene.

Utvalget skriver at flom ikke gir permanente tap av jordbruksarealer. Dette stemmer ikke helt, selv om omfanget med unntak av ekstreme hendelser har vært begrenset. Flommen Vesleofsen i 1995 og Hans i 2023 førte til varig tap av jordbruksarealer. Tilpasning til flom og ukontrollert avrenning i landskapet kan redusere behov for utbedringer etter hendelser med tap av areal.

Utvalgets beregninger fanger i begrenset grad opp framtidige endringer i struktur, produksjonssammensetning og mulige endringer i produksjonens regionale lokalisering. NIBIO vil i tillegg vise til noen momenter som har betydning for vurdering av usikkerhet:

- Større variasjon i avlingsmengde og kvalitet kan påvirke lønnsomhet og leveringssikkerhet.
- Den geografiske fordelingen av ulike produksjoner endrer seg og dette kan medføre behov for tilpassing både hos den enkelte bonde og i logistikk innenfor næringa.
- Endret vekstsesong kan gi nye muligheter som ikke er vurdert/kvantifisert.
- Et endret skadegjørerbilde kan redusere avlingsmengde og kvalitet og øke kostnadene til drift betydelig.
- Forventninger om økt behov for miljøtiltak for klimatilpasning kan bety økte kostnader, samt konflikter med fastsatte mål om økt matproduksjon.
- Drenering og hydrotekniske anlegg i god tilstand er sentrale klimatilpasningstiltak, men det er stort etterslep i drenering og istandsetting av hydrotekniske anlegg.
- Effektene av klimaendringer på vannmiljø, næringsstofftap og plantevernmidler er komplekse og avhenger av lokale forhold. Dette understreker betydningen av langsiktig overvåking og kunnskapsutvikling som grunnlag for klimatilpasning.
- Tiltak som reduserer klimarisiko i produksjonen kan samtidig påvirke andre miljømål, blant annet knyttet til avrenning til vannmiljøet.

NIBIO mener at grunnlaget for å estimere økonomisk gevinst på samfunnsområdet jordbruk utover i århundret er svakt. Både jordbruk og skogbruk er knyttet til stedbundne ressurser, virksomheten kan ikke flyttes raskt når produksjonsbetingelsene endrer seg og omstillingstiden er lengre enn i

andre næringer. Endringer i et lengre tidsperspektiv kan endre konklusjonene om økonomisk effekt mer enn det vi har grunnlag for å estimere i nåtid.

Utvalget peker på at bønder er selvstendig næringsdrivende og har, som tidligere nevnt, sterke insentiver til autonom klimatilpasning, både på kort og lang sikt. NIBIO er enig i dette, men vil vise til at en ny utfordring oppstår dersom klimaendringene skjer raskere enn tilpasningen i investerings- og vedlikeholdssykluser. Økt frekvens og intensitet av ekstreme værhendelser kan medføre at den gradvise, autonome tilpasningen i jordbruket ikke vil være tilstrekkelig til å unngå tap og skade.

Utvalget viser til at jordbruket er en sterkt regulert sektor, der detaljerte støtteordninger, importvern og produksjonsreguleringer påvirker bøndenes handlingsrom. Rammevilkår og reguleringer innebærer insentiver som påvirker struktur, lokalisering og produksjoner i dagens jordbruk. Dette kan i seg selv utgjøre barrierer for tilpasning i sektoren. NIBIO er enig i at dette bør analyseres nærmere på systemnivå for å vurdere rekkevidden av slike forhold.

Utvalget viser til jordbrukets betydning for norsk matsikkerhet og beredskap og at dette sees i sammenheng med samfunnsområdet samfunnssikkerhet og beredskap. NIBIO mener matsikkerhetens grunnleggende betydning for samfunnet taler for at klimatilpasning i jordbruk bør vurderes og prioriteres i tverrsektorielt perspektiv.

Utvalgets anbefaling jf. kap. 11.3. er overordnet og generelt utformet. NIBIO ser i likhet med utvalget betydningen av å utforme rammevilkår, reguleringer og støtteordninger i jordbruket slik at de gir insentiver til fleksibel drift og løpende tilpasning til klima. NIBIO ser også behovet for offentlig finansiert forskning der markedssvikt hindrer tilstrekkelig privatfinansiert kunnskapsutvikling.

Skogbruk

NIBIO mener usikkerheten knyttet til framtidig skogproduksjon er større enn det rapporten gir inntrykk av. Risiko knyttet til tørke, ekstremvær, sykdommer, skadegjørere, mortalitet og redusert virkeskvalitet kan påvirke både produksjon og samfunnsøkonomisk verdi betydelig. Disse forholdene bør tillegges større vekt ved vurderingen av framtidige nettoeffekter.

I den makroøkonomiske analysen og for den prissatte virkningen er produksjonsøkningen justert for noen konkrete skader. Utvalget vurderer de ikke-prissatte virkningene samlet sett som negative, men med betydelig usikkerhet knyttet til størrelsesorden.

Flere negative effekter er ikke inkludert, blant annet sykdommer, parasitter, insekter og sopp. Det skaper stor usikkerhet om skadeomfang som kan gi betydelige negative konsekvenser for skogens samfunnsøkonomiske verdi. I tillegg kommer negative effekter på andre ikke-prissatte økosystem-tjenester fra skog.

NIBIO savner tydeligere omtale av risikoen fra hjemmehørende og fremmede skadegjørere (med fare for irreversibel skade) i produksjonsanslagene, og hvordan ikke-prissatte skader kan påvirke den samlede nettoeffekten. NIBIO vil framheve at overvåking, forebygging av introduksjon og beredskap for rask respons knyttet til fremmede arter, er sentralt for å begrense produksjonstap og samfunnsøkonomiske kostnader.

Utvalgets analyse peker mot økt produksjon og viser til at den produktive skogen dekker 27 prosent av landarealet, har økt med om lag 10 prosent siden 1990 og at tømmervolumet har tredoblet seg. Det korrekte er at stående tømmervolum i norske skoger er tredoblet siden 1919 og nå er om lag en milliard kubikkmeter. NIBIO vil vise til at tilveksten i norske skoger har begynt å flate ut siste 10-15 år, hvilket ikke kan utelukkes at skyldes klimaendringer. NIBIO mener derfor anslagene kan være for optimistiske.

Utvalget legger til grunn at 6 200 er sysselsatt i skogbruket, tilsvarende rundt 0,2 prosent av registrert sysselsetting. Dette er riktig hvis man ser isolert på primærskogbruket, men skogbrukets betydning kommer best til uttrykk om man ser skogbruket og foredlingsindustrien i sammenheng. Skog- og tresektoren utgjør en begrenset del av fastlands-BNP, men likevel en viktig samfunnsøkonomisk del, også fordi næringen har virksomhet i de aller fleste av landets kommuner.

Skogens bidrag til å redusere samfunnskostnader ved skred og skogforvaltningens betydning for skredrisiko, kunne vært tydeligere i utvalgets vurdering av den samlede samfunnsøkonomiske virkningen av klimaendringers effekter på skogene.

Utvalget omtaler skogbruket som subsidiert. Dette er misvisende. Skogbruket mottar begrensede offentlige tilskudd og er direkte konkurranseutsatt. Tilskudd og skatteinsentiver brukes primært for å påvirke forvaltning og foryngelse av skogen.

Utvalget anbefaler i større grad å legge til rette for fleksibel klimatilpasning gjennom statlige rammebetingelser og virkemidler. Tilrådingen stemmer med funn i en rekke studier som viser at tilpasning til klimaendringer i skog vil kreve et mer variert skogbruk. NIBIO tolker utvalgets tilråding om fleksibel klimatilpasning som en anbefaling om å legge til rette for variasjon. Dette kan bidra til mer variert skogbruk og økt produksjon, økt variasjon i treslag og skogskjøtsel som kan bidra til bedre klimatilpasning. Utvalget nevner. NIBIO anbefaler, i likhet med utvalget, å se på videre på rammebetingelser for skogbruk, blant annet knyttet til treslagsbruk.

Utvalgets konklusjon for skogbruk, jf. kap. 11.3. er overordnet og generelt utformet. NIBIO slutter seg særlig til vektleggingen av helhetlig tilnærming og prioritering av kunnskapsutvikling med offentlig finansiering, siden privat sektor ikke kan forventes å finansiere aktuelle forskningsutfordringer.

Vann og avløp

Utvalgets omtale av overvannshåndtering og forurensing undervurderer slik NIBIO ser det de betydelige konsekvensene som overløp og forurensning kan ha for vannmiljø og drikkevann. Overvannshåndtering bør løftes som sentralt klimatilpasningstiltak fordi overløp i kommunale avløpsnett, i tillegg store lekkasjer i ledningsnettet, kan forurense vannforekomster og drikkevann. Dette handler ikke bare om avrenning av miljøgifter fra avfallsdeponier og punktkilder. Sammenhenger mellom vanntiltak i jordbruket og overvannshåndtering på andre arealer er av betydning for skadepotensialer og burde vært inkludert i analysene.

Samlet sett vurderer utvalget at eksisterende problemer i sektoren kan forsterkes av klimaendringer, men at klimaendringene isolert sett har små virkninger på sektoren. Mer ekstremvær og tørke kan

redusere kvaliteten på flere tjenester, men virkningene har ikke latt seg prissette. NIBIO vil vise til at selv om klimaendringene isolert kan ha små virkninger innen dette samfunnsområdet, kan ekstremvær forsterke eksisterende problemer og være opphav til effekter som ikke lar seg prissette. Av avløpene i Norge er 30 % på fellessystem, dvs at alt overvann kobles på avløpsnettet. Hvis disse overvannsledningene kobles fra og nettet oppgraderes jevnlig, vil det være lite påvirket av endring i nedbør. Håndtering av overvannet blir dermed også nøkkelen til å løse utfordringene med klimaendringenes påvirkning på avløpsforurensing.

Det er også økende bruk av overvannshåndtering på overflaten og blå-grønne løsninger, som bidrar til å styrke den autonome tilpasningen til et mer variabelt klima. Privatpersoner eller næringsaktører som lager løsninger lokalt, vil i liten grad ta hensyn til positive ringvirkninger av handlingene for andre aktører og vann- og avløpshåndtering nedstrøms, og aktørene mangler insentiver til å utforme gode løsninger i et samfunnsperspektiv.

I mars 2026 la regjeringen frem et lovforslag om at kommunene skal få anledning til å flytte kostnader til overvannshåndtering fra avløpsgebyr til et eget overvannsgebyr. NIBIO mener dette er et godt grep, men bedre overvannshåndtering kan også bidra til løsninger for å redusere lekkasjer fra avløpsnettet.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Utvalget viser til at klimaendringer kan øke frekvens og alvorlighetsgrad av hendelser som skader eller setter infrastruktur ut av drift. Grenseoverskridende klimarisiko kan etter vår vurdering få større betydning for norsk matsikkerhet og beredskap enn det rapporten legger til grunn. Omtalen av sammenhengene mellom samfunnssikkerhet, beredskap og klimaendringer overser, slik NIBIO leser rapporten, viktige aspekter ved disse sammenhengene.

Utvalget viser til at ekstremvær og gradvis degradering av økosystemer i viktige produsentland, kan føre til redusert matproduksjon internasjonalt. Dette kan gi knapphet på varer i globale markeder, noe som er særlig alvorlig med Norges høye matimport. NIBIO mener disse problemstillingene burde vært gitt mer omtale og større vekt i analysene av usikkerhet.

NIBIO vil ellers vise til, på generelt grunnlag, at samfunnssikkerhet er et gode som handler om unngått krise, tap og skade. Dette er verdier som vanskelig kan pris-settes, men som burde vært tydeligere vektlagt.

Kapittel 8, Kunnskap og kompetanse

Utvalget peker på at informasjon om klimaendringer og klimatilpasning har egenskaper som gjør at markedet alene ikke vil produsere nok kunnskap og at manglende eller utilstrekkelig informasjon kan lede til beslutninger som ikke er samfunnsøkonomisk lønnsomme. NIBIO mener dette et en viktig utfordring. Kunnskap er et fellesgode, og det offentlige har derfor et ansvar for å sikre tilstrekkelig kunnskapsutvikling om klimatilpasning. Behovet er særlig stort der raske klimaendringer skaper nye produksjonsmuligheter og utfordringer. NIBIO vil også peke på manglende systemkunnskap som grunnlag for klimatilpasning i jord- og skogbrukets verdikjeder.

NIBIO

NIBIO er enig i at et målings- og evalueringssystem, kan styrke beslutningsgrunnlaget og kontinuerlig kunnskapsutvikling innen klimatilpasning, og gir vår tilslutning til at det etableres et slikt system på nasjonalt nivå.

Utvalget peker på betydningen av å bistå kommuner i det lokale tilpasningsarbeidet gjennom god veiledning om tilgjengeliggjøring av data og regelverksendringer. NIBIO savner imidlertid en vurdering av hvordan støtte kan bli mer tilgjengelig for klimatilpasningen i næringslivet, herunder også innen primærnæringene.

Oppsummert gir NIBIO sin tilslutning til rapportens vurdering av behovet for økt klimatilpasning. Samtidig mener vi at usikkerheten knyttet til jordbruk og skogbruk, betydningen av grenseoverskridende klimarisiko og konsekvensene for matsikkerhet og forsyningsberedskap er tillagt for liten vekt i den samfunnsøkonomiske analysen. Disse forholdene bør etter NIBIOs vurdering gis større oppmerksomhet i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

Per Stålnacke

Forskningsdirektør, NIBIO